

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: Розробка дисертаційного проекту

- II. Цикл професійної підготовки.
2.1. Дисципліни нормативної підготовки

ВИКЛАДАЧ:

Шевцова Людмила Василівна, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри екології

e-mail: l.shevtsova.ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ЕКТС

Заняття в аудиторії: 14 год (7 практичних занять по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 76 год.

Форма підсумкового оцінювання: екзамен.

АНОТАЦІЯ

У курсі надається методична та практична підтримка до здійснення дисертаційного дослідження та викладу його результатів, визначення мети і завдань дослідження, його теоретико-методологічних засад і джерельної бази, основних етапів роботи над темою. Аспіранти розглянуть та проаналізують зміст і технології наукової роботи, удосконалять навички виконання наукового огляду літератури, визначення і формулювання наукової проблеми дисертації.

Курс передбачає проведення занять в інтерактивному форматі.

Очікуваний результат курсу – підготовка аспірантами індивідуальних дисертаційних проектів за затвердженими темами

МЕТА КУРСУ

ознайомлення аспірантів із основними принципами планування та методології дисертаційного дослідження, нормативними документами і чинними вимогами до дисертаційних робіт в Україні, типовою структурою дисертацій, процедурами підготовки та проходження захисту дисертаційної роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Дотримуватися норм і вимог щодо здійснення наукового дослідження, написання та оформлення дисертаційної роботи.	Індивідуальна і групова методична та практична підготовка до здійснення дисертаційного дослідження та викладу його результатів	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Здійснювати постановку наукової проблеми Визначати мету і завдання наукового дослідження Планувати послідовність етапів	Індивідуальна і групова методична та практична підготовка, дискусійне обговорення	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).

виконання наукового дослідження		
Виконувати науковий огляд літератури Використовувати пошукові платформи наукових публікацій Відрізняти наукометричні показники видань	Практична робота, дискусійне обговорення виконаних завдань Презентація результатів індивідуальних завдань і досліджень	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Розробити макет наукового дослідження	Практична робота, дискусійне обговорення виконаних завдань Презентація результатів індивідуальних завдань і досліджень Презентація дослідження	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Дотримуватися принципів академічної доброчесності і високої академічної культури.	Індивідуальна робота (підготовка макету власного дисертаційного дослідження у відповідності до вимог)	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment). Підсумковий контроль

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс спрямований на формування знань і розуміння базових сучасних вимог та норм виконання наукового дослідження, включаючи визначення проблеми дослідження, методології, змісту та технології виконання наукової роботи. Курс допоможе слухачам набути умінь чіткого встановлення мети та завдань наукового дослідження, раціонального планування етапів його проведення та дотримуватися при цьому принципів академічної доброчинності.

Курс викладається в інтерактивній формі, має практичне спрямування, тому теоретичні відомості щодо норм та вимог, суті та технологій наукового дослідження будуть чітко зорієнтовані на потреби індивідуального планування та виконання наукового дослідження. Окрему увагу в курсі приділяється особливостям оформлення результатів наукового дослідження.

Тематичний план

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Семінар 1.	Нормативна база щодо підготовки і захисту дисертацій в Україні. Сучасні вимоги ВАК України щодо підготовки та захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії Вимоги до дисертації: загальна характеристика, вимоги до змісту і структури, вимоги до оформлення. Вимоги до автореферату дисертації: структура, оформлення. Процедура подання дисертації до захисту. Порядок захисту дисертації. Процедура прилюдного захисту дисертації.	2 год.
Семінар 2.	Науковий апарат дисертаційного дослідження. Понятійно-категоріальна основа – визначення проблеми, мети і завдань та ін. Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок із важливими науковими завданнями.	2 год.
Семінар 3.	Нормативний підхід в науковій роботі. Поняття наукового методу. Метод, методологія, методика, техніка. Загальні визначення та поняття наукових досліджень.	2 год.
Семінар 4.	Огляд літератури і постановка проблеми дисертації. <i>Індивідуальне завдання 1: презентація частини наукової статті з теми дослідження, що містить вступ, аналіз публікацій, на які спирається автор, формулювання мети.</i>	2 год.
Семінар 5.	Розробка теоретичних і практичних пропозицій, які носять елементи наукової новизни. <i>Індивідуальне завдання 2: презентація частини наукової статті з теми дослідження, що містить вступ, аналіз публікацій, на які спирається автор, формулювання мети, завдань дослідження, що носять елементи наукової новизни.</i>	2 год.
Семінар 6.	Аналіз нормативно-законодавчої бази по темі дисертації.	2 год.
Семінар 7	Апробація результатів дисертаційного дослідження.	2 год.

	Побудова наукової доповіді, виступу. Представлення результатів наукової діяльності на конференції. <i>Індивідуальне завдання 3: презентація статті чи матеріалів доповіді зі сформульованими висновками і перспективами подальших досліджень</i>	
ІСПИТ	Презентація макету власного дисертаційного проекту	1 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на практичному занятті	7	3	21
Індивідуальне завдання	3	18	54
Іспит	1	32	25
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Виконання індивідуальних завдань та їх презентація	18	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, з максимальним використанням рекомендованої літератури. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	10-17	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1-9	Доповідь підготовлена із запізненням та/або містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповісти на змістовні запитання.
Участь в обговоренні доповідей	3	Аспірант бере активну участь у конференції як дискусант.
	1-2	Аспірант задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	21-25	Робота демонструє належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну

Іспит (Презентація макету власного дисертаційного проекту)		досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	15-20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-14	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконане у визначений термін або містить плагіат.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Іспит	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			Задовільно
60 – 65	E (достатньо)		
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. **У разі отримання оцінки «неприйнятно»** (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diiialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Рекомендовані підручники і посібники

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ "Київський університет". 2018. 607 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень (в екології) : підручник для студентів та магістрантів вищих навчальних закладів / М.О. Клименко, В.Г. Петрук, В.Б. Мокін, Н.М. Вознюк ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет водного господарства та природокористування, Вінницький національний технічний університет. - Херсон : Олді-плюс, 2012. - 473 с.
5. Методологія і організація наукових досліджень.: навч. посіб. /Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу, К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
6. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. 6-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2008. 310 с
7. Організація наукових досліджень: навч. посіб. / В.М.Кислий. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
8. Палєха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 336 с.
9. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навчальний посібник. К.: Лібра, 2004. 344 с.

Рекомендовані електронні ресурси

1. Постанова кабінет міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів {Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 656 від 19.08.2015} {Із змінами, внесеними згідно з Постановами

-
- КМ № 656 від 19.08.2015 № 1159 від 30.12.2015 № 567 від 27.07.2016 № 943 від 20.11.2019}.- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-u>
2. Наказ 12.01.2017 № 40 Міністерство освіти і науки України. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019.- Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17-ua>
  3. Національний стандарт України Інформація та документація Звіти у сфері науки і техніки Структура та правила оформлювання ДСТУ 3008:2015.- Режим доступу: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF